

גליון זה נתנדב ע"י ש.ש.ב.מ.
לפרנסה בהרחבה והצלחה
בכ"ע וכל מילי דמיטב

וישב תשפ"ג גליון קלד שנה ד

מליצי יושר

זרע שמשון

רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מייכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומחוני טב.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל:
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקווינ'גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימינים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיית עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לטוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבשו בי תומכי.

אתון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגנשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסייע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הוברמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נזר בכל יום על כל אלה שיעייש
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי זוכה ליר"ש,
הצלחה בכל טוב, בזה ובבא,
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

חזון יחזקאל

רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הנ"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספרו בשעת הלוייה הכריז:
נצטווית מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רבבות אפרים אר"ח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפו פרק מ"ב).

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב? פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה? פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען? פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל, וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם. ואמרו חז"ל: כל רעה שהיה רואה באחיו בני לאה היה מגיד לאביו, שהיו אוכלין אבר מן החי, ומזולזין בבני השפחות לקרותן עבדים, וחשודים על העריות, ובשלושתן לקה, על אבר מן החי, 'וישחטו שעיר עיזים' במכירתו ולא אכלוהו חי, ועל דיבה שסיפר עליהם שקורין לאחיהם עבדים, 'לעבד נמכר יוסף', ע"כ. ואינו מובן מה עונש יש ליוסף בזה ששחטו אחיו במכירתו שעיר עיזים ולא אכלוהו חי, דאין זה דומה למה שנענש שהוא עצמו נמכר להיות עבד. וז"ל דהמפרשים (ספר החינוך מצוה תנ"ד) ביארו את איסור אבר מן החי, דזה כדי שלא יתהווה בנו מדת אכזריות. ונראה דזה הטעם שיוסף סיפר לאביו שהם אוכלים אבר מן החי, משום שיוסף חשש שמא יאמר יעקב שאחי יוסף שונאים את יוסף משום שראו בו דבר עבירה שמצוה לשנאותו (ע' פסחים קיג:), וא"כ שמא ישנא אותו יעקב. משום כך הביא דיבתם רעה לפני יעקב אביו, וסיפר שאוכלים אבר מן החי לרמז לו שהטעם שהם שונאים אותו, הוא רק משום שיש להם טבע האכזריות שנולד להם ע"י שאכלו אבר מן החי. אמנם עתה בשעת המכירה, רצו אחיו להראות לו שאדרבה הם מתנהגים במידת הרחמנות ואינם אוכלים אבר מן החי אלא שוחטים מקודם. והנה הטעם ששחטו שעיר עיזים היה כדי לטבול את הכתונת בדם לפי שדמו דומה לדם אדם, ולהראותו ליעקב כדי שיאמר 'חיה רעה אכלתהו', ובודאי שאם יעקב סובר שיוסף הוא צדיק, לא יעלה בדעתו סברא זו, ולא יאמין שמת ע"י חיה רעה, שהרי אמרו (שבת קנא). שאין חיה שולטת באדם אלא אם כן נדמה לה כבהמה, וא"כ ודאי שאם חיה רעה אכלה אותו, הרי מוכרח שלפי מעשיו היה חייב מיתה כדן המספר לשון הרע דחייב מיתה וראוי להשליכו לכלבים (פסחים קח:), וא"כ ע"י שחיטת השעיר נתפרסם ע"י כך שיוסף חטא וסיפר לשון הרע ונתחייב מיתה, וזה הוא העונש שהיה ליוסף ע"י שחיטת השעיר. (זרע שמשון אות ג').

לע"נ הג"ר רפאל חיים שלמה ב"ר יחיאל מיכל היימאן י"א צ"כ סלו
חצר שיש לה שני פתחים. הדין הוא דבן פקועה
 (-ולד חי שנמצא במעי בהמה שנשחטה) ניתר
 בשחיטת אמו, ואינו טעון שחיטה, אבל אם
 הפריס על גבי קרקע, דהיינו שעמד על פרסותיו
 והלך, אז מדרבנן טעון שחיטה, כדי שלא יבואו
 להחליפו בבהמה אחרת - מתוך שלא ידעו שבן
 פקועה הוא - ולכן הצריכוהו שחיטה מדרבנן,
 מפני מראית העין. (ע' חולין עה: וש"ע י"ד סי'
 י"ג ס"ב).

וכתב בש"ת הרשב"א (ח"א סי' תקכ"ה) שיש
 לברך על שחיטה זו כמו על כל מצוות דרבנן.
 אבל הפרי חדש (שם ס"ק ה') פקפק מדברי הר"ן
 (שבת י. ד"ה אמר רב הונא) בחצר שיש לו שני
 פתחים מדמליק בשניהם, דכתב הר"ן דאין לברך
 על הפתח השני, הואיל דחיוב הדלקה הוא רק
 משום חשדא.

וכתב בחידושי מהרא"ל צינץ שם וז"ל: ולי נראה
 דגבי חנוכה, אי קי"ל מצות צריכות כוונה, א"כ
 בשני אינו מתכוין למצוה רק להוציא מידי חשד
 הבריות, א"כ לא שייך ברכה, עכ"ל.

וכוונתו, דשאני ברכת השחיטה מברכת הדלקת
 נר חנוכה, דברכת הדלקת נר חנוכה, הוא ברכת
 המצות, ואם אינו מכין למצוה, אין לו מה
 לברך. לעומת זה ברכת השחיטה, אינו ברכת
 המצות, אלא בא להתיר הבהמה לאכילה, ודמייא
 לברכת טבילת כלים, דגם הכי דאינו מכין
 למצוה, עדיין צריך לברך, כי הברכה בא על
 טהרת הכלי ועל התרת הבהמה לאכילה, ולא על
 קיום המצוה. (ע' ט"ז י"ד סי' א' ס"ק י"ז, ומג"א
 סי' ח' ס"ב).

עוד תירץ מהרא"ל צינץ וז"ל: ועוד נראה,
 דבחצר שיש לה שני פתחים שמדליק בשניהם
 מפני החשד, אם דלק בפתח שני מבעוד יום,
 אע"פ דבשביל חיוב הדלקה צריך לחזור
 ולכבותה (כדאיתא בס' תרע"ה), מ"מ בכהאי
 גוונא סגי שידליק בפתח אחד, ואין צריך מעשה
 הדלקה בפתח השני. וכן אם הדליק חרש שוטה
 וקטן בפתח שני תו לא שייך חשדא, אבל כאן
 אינו פטור בלא שחיטה, לכך צריך לברך, עכ"ל.

וכוונתו, דנר חנוכה שמדליק בפתח שני, אין בנר
 הזה תורת נר חנוכה, דאינו אלא הכי תימצא
 לסלק החשד מהעוברים ושבים, ולכן סגי אם
 הדליק בפתח השני מבעוד יום, וכן אם הדליקו
 חרש שוטה וקטן, הלכך אין מברכין עליו.²
 משא"כ בבן פקועה תקנו חכמים על זה חיוב
 שחיטה, ולכך מברכין עליו.

לע"נ הג"ר ישראל חיים מנשה פ"מ ב"ר יעקב צבי זצ"ל י"א צ"כ סלו
**ויאמר יהודה אל אחיו מה בצע כי נהרוג את
 אחינו.** ובאונקלוס: 'מה ממון מתהני לנא' ודבר

זה מפליא כל רואיו, הכי למען בצע כסף עשו צדיקי עולם כל זה.
 ונראה לפרש, דהנה המפרשים כתבו שהם חשבו את יוסף לרודף, ורצו

לכבוד עורך מליצי יושר

ראשית כל תודה מעומק הלב על
 הגלינות הנפלאים, ניכר העמל
 שאתם משקיעים בו בכל שבוע לפענח
 צפונות האבני נזר וחזון יחזקאל ושאר
 הספרים של הגליון, זכות הרבצת
 התורה שלכם בזה הוא לאין שיעור.

אבל בנוגע הסגולה שבזה, דהצדיקים
 מליצים יושר למי שמפרסם דבריהם,
 איני יודע הצורך בזה, כי אמרו חז"ל
 דמכל מצוה נברא מלאך סניגור, ומכל
 עבירה נברא מלאך קטיגור, וא"כ
 הסגולה הכי טוב הוא לקיים הפסוק
 'סור מרע ועשה טוב', ובוה ממעטים
 המקטרגים, ומרבים הסניגורים, ואין
 צריך לחפש סגולות מן הצד.

יודע אני שכך נהגו גדולי עולם
 להדפיס ספרי הרה"ק מפלאצק זי"ע
 לישועה, אבל תורה היא וללמוד אני
 צריך, מה הצורך בזה?
 נא לענות

רב תודות

מאיר רוקח. בני ברק

תגובת המערכת

ראה גליון פרשת וישלח שהבאנו מה
 שכתב הבן לאשרי חז"ל: אמרו רז"ל
 (אבות ד:יג) העושה מצוה אחת קונה
 ובורא לו סניגור, והיינו מלאך טוב
 שמליץ עליו, והנה כמו שאנחנו רואים
 בגשמייות, שאם אשה חושבת
 ומסתכלת בהריונה באיזה דבר, אז
 יכול הוולד להיות דומה לאותו דבר,
 ולא שוה להוריו, וממילא אין לו ממנו
 נחת רוח. כמו כן במלאך הרוחני
 הנברא ע"י מצות האדם, שאם עשה
 המצוה בלי חיות אלא כמצות אנשים
 מלומדה, או לשם פניה, אז נעשה
 המלאך הנברא מזאת המצוה בעל
 מום באיזה אבר, ואם האדם מצפה
 שיהיה לו ממנו איזה שום תועלת, הרי
 זה לשוא, כי אין בו ממש. וזה
 שפירש"י דמה שאמר הכתוב ששלח
 יעקב מלאכים שיושיעוהו מצרת עשו,
 דזה היה מלאכים 'ממש', שאותן
 המלאכים שעשה יעקב במצותיו היה
 בהם 'ממש', ויכלו לעזור לו.

לקיים בו הדין של 'הבא להורגך השכם להורגו'. אך
 באמת לא חשבו את יוסף שהוא רודף בפועל ממש,
 כי אין יוכל להם, רק חשבו את יוסף לרודף במחשבה
 לגרום להם קללת יעקב וכדומה, ועל כן היתה טענת
 יהודה, כי מאחר שהוא איננו בא להרוג אותנו רק
 במחשבה, לכן אסור להשכם ולהרוג במעשה, רק
 במחשבה. ואף שבהשלתו לבור לא היה מיתה בידים
 כי אם גרם מיתה, מ"מ מאחר שמחשבתם ניכרת
 מתוך מעשיהם שלהורגו נתנוהו שם, הרי הוא
 כמעשה, כדאמרו (חולין יג.) דקטן אף שאין לו
 מחשבה, מ"מ כשמחשבתו ניכרת מתוך מעשיו, יש לו
 מחשבה, משום דחשיב כמעשה. וזה הוא פשוטו של
 מקרא "מה בצע", דבשלמא אם היתה באה לנו הנאה
 מהשלכתו לבור, לא היתה מחשבתנו ניכרת מתוך
 מעשינו, כי יוכל להיות שמחמת הנאת עצמינו
 נתכוונו, ושוב לא היה נחשב רק מחשבה (ע' רש"י
 גיטין נג.), אבל עכשיו שמחשבתנו ניכרת מתוך
 מעשינו, הרי היא כמעשה ממש, ולכן העצה היעוצה
 לזה "לכו ונמכרו לישמעאלים", ויקבלו בעדו בצע
 כסף, דאז יוכל הרואה לומר כי למען הכסף עשו זאת,
 ושוב אף אם יאבד במצרים, לא יהיה כי אם
 במחשבה. (נאות הדשא עמוד ר"ג).

לכו ונמכרו לישמעאלים. בזהוה חדש (סוף איכה
 במדרש הנעלם) איתא, דמעולם לא היה עיוות הדין
 כזה במה שנעשה לעשרה הרוגי מלכות בחטא מכירת
 יוסף, כי יוסף מחל להם הכל. והוא דבר מבחיל, ואין
 יאמר הזוהר הק' כזאת על ב"ד של מעלה. אך
 הכוונה שהיה העונש מידה כנגד מידה, שכמו שהם
 עיוותו הדין, היה העונש ג"כ בעיוות הדין, כי כן הוא
 הדין. (נאות הדשא ח"ב עמוד ש"כ).

ימי חנוכה מסוגל להמשיך עשירות. הגם שזמן חנוכה
 הוא להמשיך חכמה, אבל הוא ג"כ זמן להמשיך
 עשירות, כי אמרו בסנהדרין (דף צב.) כל אדם שיש
 בו דעה לסוף מתעשר. (נאות הדשא ח"א עמוד ק"ע).

לע"נ הג"ר יוסף אהרן ב"ר דוד דובער ראבינוביץ זצ"ל י"א צ"כ סלו
קושיית הבית יוסף. נודע קושיית הבית יוסף על מה
 שקבעו חנוכה ח' ימים, הרי הנס היה רק ז' ימים,
 דליום אחד היה שמן בפך. ותירץ הטורי זהב (סי'
 תר"ע) על פי דברי הזוה"ק כי אין הברכה שורה על
 דבר ריקן, וא"כ הוכרח להשאר בפך ביום הראשון כדי
 שיחול הברכה, ונמצא לא היה די השמן שבפך אפילו
 ליום א', כי הוצרך להשאר כדי שיחול עליו הברכה,
 עכ"ד. והקשה עליו בספר אפיקי יהודה, דכל זה הוא
 רק בדבר הנעשה ע"י הצדיק, אבל דבר הנעשה ע"י
 הקב"ה הרי "וכי יפלא מה דבר" שיחול ברכה אף על
 כלי ריקן.

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר

חלת לחם על הלכות חלה - ברכת הבית על מסכת חלה

במהדורה מפוארת בתכלית ההידור והיופי

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$180 פאר גליון מליצי יושר

וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי און חזון יחזקאל** - הר המנוחות

אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

¹ וכעין זה כתב הכתב סופר שם, וז"ל: להט"ז ברכות שחיטה לאו על המעשה שעושה עתה מברך, רק על האיסור, וכל שעה היה ראוי לברך רק שקבעו כשעושה מעשה בשחיטה, לפיכך י"ל כאן גם כשעושה המעשה משום חשדא מכל מקום שפיר מברך על האיסור. משא"כ בנר חנוכה שמברך על גוף עשיית המצוה, לפי זה אם אינו מדליק רק משום חשדא לא צריך לברך כמובן.

² וכתב הג"ר ירוחם אלשיך שליט"א (ירח למועדים עמוד רל"א), דלפי דברי מהרא"ל צינץ יוצא אפוא, דבנר השני אין בו דין הרואה, ולכן אינו מברך עליו ברכת הרואה, וגם מותר להשתמש לאורה, ואינו חייב למכור כסותו עבורו, ולא שייך בו דין מהדיר, כי אין בו שם ותורת נר חנוכה בכלל.

כבוד מערכת הגליון הנפלא מליצי יושר

ה' עליכם יחיה, שלום וברכה.

בראשונה הנני להודות לכם על העבודה הנפלאה, ועונג רב הוא לנו להיות לכם לעזר ולסייע לכם בדברי התורה הנפלאים של רבינו הזרע שמשון זי"ע עתה באנו בענין מה שלפני כמה שבועות (גליון קכ"ז) נדפס בגליוןכם הנכבד, מכתב מאחד הקוראים שכתב שנמצא מקום קברו של הזרע שמשון וכו'.

חושבני שמאד חשוב להשיב לרבים השואלים **כי דבר זה אינו נכון כלל וכלל**, אנחנו עוסקים בבירור דבר זה שנים רבות, השקענו בדבר זה דמים תרתי משמע וזמן וכח רב, כי דבר זה מבוקש מרבים מישראל, אך לצערנו לא העלינו דבר, לעת עתה עדיין **לא נודע כלל מקום קברו**, היות והבית הקברות שבו נטמן בעיר מגוריו ריג'יו אמיליה שבאיטליה נחרב, ובנו במקומו בנין, והבית הקברות שקיים כיום בעיר זה, הוא בית הקברות חדש שהמתים הראשונים שטמונים שם נפטרו כחמישים שנים לאחר פטירת הזרע שמשון, ואין בבית הקברות הזה שום ציון או סימן אחר לקברו של הזרע שמשון.

אכן לפני חמש שנים, בא יהודי יקר אחד שהגיש שראוי לעשות מודעת זכרון עבור הזרע שמשון בבית הקברות שקיים בעירו, אבל לא שהיה לו בירור על מקום קברו, וכל כוונת השלט היה להודיע כי בעיר זה נקבר הזרע שמשון, אולם ברור הדבר כי **מקום קברו לא נודע לשום אדם בעולם**, וכל השפעתו וכוחו נמצא בספריו עד כי 'בוא ינון'.

ואדרבה דוקא מחמת כך צריכים להוסיף ולעסוק בתורתו שבספריו. וכך גם אמר לי הגאון המפורסם שר התורה **רבי חיים קניבסקי** זצוקלה"ה כי רק כשמישיח יבוא יתגלה לנו מקום קברו. וכל כוחו טמון בספריו הקדושים. והוסיף במליצה שאז נוכל לשאול אותו היכן היו קבור... זי"ע ועל כל ישראל

ישראל זילברברג - מנחם בנימין

פאשקעס

האיגוד העולמי להפצת תורת זרע שמשון

תגובת המערכת

טעות לעולם חוזר, הדפסנו המכתב בלי לברוק אמיתות הדברים. וכאן המקום להביע בזה תודתנו העמוקה ל"האיגוד עולמי להפצת תורת זרע שמשון" שפועל רבות ונכבדות למען הפצת תורת רבינו הזרע שמשון זי"ע וזאת למודעי: כי דברי תורה של הזרע שמשון הכתובים בגליונו "מליצי יושר", נלקחו בעיקר מתוך "גליון זרע שמשון" שיוצא לאור ע"י מכון הנ"ל, וכן חן להם.

ונראה, דהנה נס חנוכה בא ללמדינו כי האדם צריך לעשות את שלו עד כמה שידו מגעת, וכשעושה מה שביכולתו, אז הקב"ה עוזר לו, ולכן הדליקו החשמונאים ביום א' השמן, אף שידעו שלא יספיק להם השמן לח' ימים, וכן יצאו למלחמה אף שלא היה להם בדרך הטבע תקווה לנצח, כי הם עשו מה שביכולתם, והעושה מה שביכולתו הקב"ה עוזר לו. לכן אף שודאי לא תקצר יד ה' שיחול ברכה אף על דבר ריקן, מ"מ כיון שנס חנוכה מורה ובא ללמדינו ענין זה שהאדם יעשה את שלו, על כן מאת ה' היתה זאת שישאר מן הפך ביום א', כמו בברכת בני אדם שאי אפשר שיחול הברכה על דבר ריקן, ללמדינו שהאדם צריך לעשות את שלו, ואז זוכה לעזר מה'.

לע"נ הג"ר ירוחם צבי ב"ר דוב קנטרוביץ זצ"ל יא"צ כ"ב כסלו

וישב יעקב בארץ מגוריו אביו. בפירוש: ביקש יעקב לישוב בשלוה קפץ עליו רוגזו של יוסף, דצדיקים מבקשים לישוב בשלוה, אומר הקב"ה לא דיין לצדיקים מה שמתוקן להם בעוה"ב אלא שמבקשין לישוב בשלוה בעוה"ז, ע"כ. ומאמר הזה תמוה, דמי סאני ליה לקוב"ה דצדיקים אכלי תרי עלמי (ע' הוריות י:), ומה זה דכתיב "אשריך וטוב לך" (תהלים קכ"ח) אשריך בעוה"ז וטוב לך לעוה"ב בתמיה וכו'. ומה כל הרעה שזה"י ביקש יעקב אחר כל הצרות לישוב בשלוה בזקנתו, ואיזהו שלוח רצה, לא תאות וחמדת עוה"ז של אלופי אדם, וזולת לישוב על התורה עם בן זקונים שלו במנוחה, ומה זה דכתב "עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו".

אך הסכת ושמע, המאמר הזה הוא ממדרש רבה, ולפי הנראה נשתבש בפירוש"י מה שכתב אמר "הקב"ה", כי זה טעות סופר, כי היה כתוב בכתב יד "אמר הש'", וטעה המדפיס וחשב כי הוא "אמר השם", והדפיס "אמר הקב"ה". אבל באמת אינו כן, כי הכוונה "אמר השטן", וכן הגירסא במדרש רבה (פרשה פ"ד) וז"ל: א"ר אחא בשעה שהצדיקים יושבים בשלוה ומבקשים לישוב בשלוה בעוה"ז, "השטן" בא ומקטרג אמר לא דיין שמתוקן להם לעוה"ב, אלא שהם מבקשים לישוב בשלוה בעוה"ז. [ע"ש מדוע ניתן הכח להשטן לקטרג]. (תורת יחיאל).

ויהי כדברה אל יוסף יום יום וגו' ולא שמע אליה. שמעתי בשם הגאון ר' גרשון אב"ד דקאלאמיא ז"ל, דדרכו של יצה"ר להסית בהרבה דברים, כשם שהרמאי משבח ומהלל סחורתו, משא"כ המוכר אשר רוצה למכור דבר ששוה בעצם, לא ידבר ויסית ביותר. וכן יוסף היה מסופק אם היצ"ט או היצה"ר מסית בו, כי היא הראתה לו באיצטגנינות שעתיד לצאת משניהם זרע קודש, אך ע"י שדברה אליו "יום יום", לכן הבין יוסף שהיצה"ר מסית בו, דשקר נפישין מלייהו ומסית ביותר, לכן "ולא שמע אליה".

לכות מנחם נחום בן פרידא להצלחה בכ"ע

ויאמר אליהם ראובן אל תשפכו דם וגו' למען הציל אתו מידם להשיבו אל אביו. בזהר כאן: אמר ראובן ישתזיב מן ידיהו, ואי ימות בגובא ימות, ובגין כך כתיב וישמע ראובן ויצילהו מידם, ת"ח כמה

חסידותיה דראובן דבגין ידיע דשמעון ולוי שותפותא וחכימותא וחברותא דלהון קשיא אינון דכד אתחברו בשכס קטלו כל דכורא, לא די לון אלא דנטלין נשין וטף וכספא ודבא וכל בעירי וכל מאני דיקר וכל מאן דאשתכח בקרתא ולא די כל דא אלא דאפילו כל מה דבחקלא נטלו, אמר ומה קרתא רבתא כי האי לא אשתזיב מנהון, אלמלא רביא דא יפול בידיהו לא ישרון מניה אומצא בעלמא, ועל דא אמר טב לאשתזבא מנייהו דלא ישרון מניה אשתארותא בעלמא ולא יחמי אבא מניה כלום לעלמין, והכא אי ימות לא יכלין ליה וישתאר כל גופיה שלים ואתיב ליה לאבא שלים, ועל דא למען הציל אותו מידם להשיבו אל אביו אף על גב דמות התם, ובגין כך אמר הילד אינון ולא אמר אינון חי אלא אמר אינון אפי' מת.

(תרגום: אמר ראובן, ינצל מהם, ואם ימות, מוטב שימות בבור, ומשום זה כתוב "וישמע ראובן ויצילהו מידם", דהיינו שהצילו שלא ימות תחת ידם, אלא אם ימות, יהיה זה בבור. בוא וראה כמה הוא חסידותו של ראובן, כי משום שידע ששמעון ולוי, שותפותם, וערמתם, והתחברותם, הוא קשה, כי כשנתחברו בשכס, הרגו כל זכר, ולא היה זה די להם, אלא שלקחו נשים וטף, וכסף וזהב, וכל בהמה, וכל כלי יקר, וכל מה שנמצא בעיר. ולא די להם כל זה, אלא שאפילו כל מה שבשדה לקחו. ואמר ראובן, ומה עיר גדולה כזו לא נצלה מהם, אם ילד הזה יפול בידיהם, לא ישאירו ממנו חתיכת בשר בעולם. ועל כן אמר טוב להצילו מהם, כי לא ישאירו ממנו שום שיעור בעולם, ואבי יראה ממנו כלום בעולם. אבל כאן בבור, אם ימות לא יוכלו לו אחיו, וישאר כל גופו שלם, והשיבותי אותו שלם לאבי, ולזה אמר הכתוב "למען הציל אותו מידם להשיבו אל אביו", דאע"פ שימות שמה, אוכל להשיבו לאביו, ומשום זה אמר "הילד אינון", ולא אמר "אינון חי", אלא אמר, "אינון", אפילו מת).

ומבואר דזהר מפרש קרא ד"להשיבו אל אביו", אהשבה בהיותו מת, ומיקרי השבת מת השבה, וכדכתיב "להשיבו אל אביו", ויש מזה כדמות ראייה דמת מקרי אדם, דאם לא כן, לא יפול על זה לישנא ד"להשיבו", כלל, כיון דבשעה שהלך יוסף מאתו, היה אדם, ועתה אינו אדם, והרי הוא דבר אחר לגמרי, ולא שייך ביה לשון "השבה" כלל. ונהי דבהשבת גזילה בעינן קרא ד"אשר גזל", לומר אם כעין שגזל יחזיר. ומוכח דלולא קרא ד"אשר גזל", אזי קרא ד"והשיב את הגזילה" לחוד לא היה ממעט שינוי, ואפילו אם היה משיבו אחרי שנשתנה היה קרוי השבה, עם כל זה לא דמי לכאן, דשם הוא על כל פנים הדבר שנגזל, אלא שנשתנה, וכגון עצים ועשאן כלים, דגם בהיותם כלים עדיין שם חומר העצים, אלא שנשתנו ויש בהם שינוי במה שהם כלים, משא"כ כאן שהלך מאתו אדם ומושב לו גוש בשר ועצמות בעלמא, ודאי דלא יפול על זה לשון "השבה" כלל, ורק אם מת קרוי אדם, אלא שהוא אדם מת, ואילו כשהלך מאתו היה אדם חי, אז שפיר יפול בו לשון "השבה", מפאת השם אדם על כל פנים אשר עדיין לא נסתלק, שהלך מאתו אדם, והושב לו ג"כ אדם, משא"כ אי מת לאו אדם מיקרי, נראה דלא שייך בזה לשון השבה כלל וכלל. (בית האוצר מערכת א-ד' כלל ז' אות ו').

אמר אביי מריש הוה מהדר מר אמשחא דשומשמי, אמר האי משיך נהורי טפי, כיון דשמע לה להא דרבי יהושע בן לוי מהדר אמשחא דזיתא אמר

ז"כ ש"ת לב דוד (ס' פ"ח). והאמרי אמת (מובא בליקוט יהודה) כתב באופן דומה, וז"ל: הפירוש ברש"י כך הוא: "אומר" היינו השטן הידוע המקטרג בכל מקום, הוא אומר ל"הקב"ה", אתה הקב"ה "לא דיין לצדיקים מה שמתוקן וכו'".

האי צליל נהורא טפי (שבת כג). כתב הגר"י ענגיל (לקח טוב כלל ט"ז אות ו), דאביי נסתפק אם המעלה של הכמות עדיף או מעלת האיכות, וז"ל: מבואר דהיה מסופק בזה, דמעיקרא היה סבור דמעלת ריבוי הזמן עדיף ולכן היה מהדר אמשחא ושומשמי מפאת שהדלקתו נמשך זמן יותר משמן זית, ולבסוף סבור דמעלה של האיכות עדיפה מריבוי הזמן, ולכן שמן זית שהאור צלול ביותר בשעה שדולק עדיף משמן שומשמיין שאינו צלול כל כך אע"פ שדולק זמן רב.

לכות ב.י.ב.ש.ה. לווה"ג בקרוב ובניקל

יושב יעקב. במדרש (בראשית רבה פ' פ"ד א'): כינוסו וכינוס בניו הצילו מיד עשו. צריך להבין פירוש של 'כינוסו' אדם אחד מכנס את מי. ועוד במדרש שם: מה כתיב למעלה מן הענין ואלה המלכים, והכא יושב יעקב, א"ר חוניא לאחד שהיה מהלך בדרך וראה כת של כלבים ונתיירא מהם וישב לו ביניהם, ע"כ. וזה המאמר ג"כ אינו מובן.

ונראה לענ"ד דבא להורות לנו מה שכתבו בספה"ק (אור החיים דברים לב:יא וראה חידושי הר"ם שער עבודת ה' עמוד שס"א), דאין הקב"ה שולח לאדם נסיונות אלא אם כן נותן לו כח לעמוד בהם, ואם תאמר א"כ מה זה הנסיון אם הקב"ה נותן לו כח לעמוד בהם. יש לומר ע"פ מה ששמעתי ממר"ר הגה"ק הר"ר יעקב מרדכי מבילגוריא זצ"ל, עה"פ "וירא את המקום מרחוק", ד"המקום" זה הקב"ה, "מרחוק", שבשעת הנסיון נטלו מאברהם אבינו ע"ה כל המדריגות ונעשה כאדם פשוט המרוחק מהקב"ה, דלולא זאת אין שום רבותא צדיק גמור כאברהם אבינו ע"ה יעמוד בנסיון, אבל אז בשעת הנסיון לא היו לו מדריגותיו הנפלאים אלא היה כאיש פשוט, ואעפ"כ עמד בנסיונו.

וכן הוא בכל אדם, דתמיד צריך לחזק את עצמו ביראת שמים, ולצייר לעצמו שרוצים להעבירו על דתו ח"ו ומסכים בדעתו שיעבור עליו מה, ואעפ"כ יעמוד בנסיונו ולא יעבור על שום ציווי הקב"ה בתורתו הקדושה, ואז בשעה שיבוא אליו הנסיון, הגם שאז לא יהיה לו שום מדריגה, יחזיק מעמד בשביל שכבר נתרגל ברעיון זה והכנה זו. וזהו שאמר רבי עקיבא (ברכות מא:): 'כל ימי הייתי מצפה מתי יבוא לידי ואקימננה'. דבבוא הנסיון, נעשה האדם מבולבל רח"ל מנפילתו ממדריגתו, וצריך ישוב הדעת ואמונה בהש"ת שבודאי גם כאן הקב"ה עמו, ורואה הכל, ורוצה רק שיפנה אליו, ואז יעזור לו הקב"ה תיכף שיוכל לעמוד בנסיון.

וזה כוונת "כינוסו", שכינס כל כוחותיו הרוחניים שלא יהיה לו פיזור הנפש, ו"כינוס בניו" פירוש, שנתכוון להעמיד בנים עובדי ה', שזה בטיחות גדול לתפילה, כמו שאנו מבקשים "עשה למען תינוקות של בית רבן". לכן אע"פ שראה הכת כלבים וגם נתיירא מהם, אעפ"כ לא ברח, אדרבה ישב ביניהם בטיחות גדול על הקב"ה בהאמינו שכל כחות שלהם אינו אלא מאתו יתברך, ואם הקב"ה עמו, מה לו להתיירא מהם, בפרט שאינו בוטח בזכות עצמו אלא בזכות בניו שיוכלו לעסוק בתורה הקדושה ולעבוד עבודת הש"ת, ובודאי יעזור לו זה שיצילו מיד עשו הרשע.

לכות מ.ב.ה.פ. להצלה מרובה בעסקיו

ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם. שתיים רעות מצאו את בני עמינו לפני אלפיים שנה כשעלה העריץ אנטיוכס הרשע מלך יון ברוב חילו על ארצנו הקדושה, אך זה לעומת זה עשה אלקים, ושני נסים נעשו לאבותינו בימים ההם בזמן הזה: (א) הוא חילל את מקדש ה', ולעומת זה נעשה אחרי כן נס בבית המקדש. (ב) עשה שפך ברחובות עיר ירושלים, ותרב ההרגה בכל הארץ, וכנגד זה נעשה להם נס במדינה. והנס שבחוק היה מעין דוגמה של הנס שבפנים, כי סמל אחד לשניהם. ונבאר דוגמה:

(א) המלחמה בפנים. בחללם את המקדש, טמאו היונים כל השמנים שהיו גנוזים בבית ה', וכאשר גברה יד ישראל על אויביהם ונכנסו להיכל, לא מצאו שמן טהור בשביל הדלקת המנורה, כי מאד מאד הקפידה התורה על טהרת חמר הדלק על מנורה טהורה ועל שמן טהור, מפני שכל אור - גם אור החכמה והמדע - היוצא ממקור לא טהור, אינו אלא אור מדומה הלכוי בזוהמת הטומאה הדבוקה במוצאו הראשון, ואף כי שבראשיתו הוא נראה ונדמה כאור, אך באחריתו הוא מאפילו וממיט חשכה גדולה על כל העולם. וכמה גדולים הם דברי חכמים באמרם "חשך" זה מלכות יון שהחשיכה עיניהם של ישראל, שהיתה אומרת להם "כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל".

אחרי חיפוש רב, מצאו פך אחד שמן טהור שהיה מונח חתום בחותם של הכהן גדול, שלא נגעו בו ידי העריצים שידיהם דמים מלאו, השמן כפי מדתו לא היה בו אלא כדי להדליק ללילה אחד, והחרידים לדבר ה' דאגו דאגת מחור, כי מחור בבקר יכלה השמן, ולא יהיה עוד בידם להעלות את נרות המנורה ביום הבא, אבל השמן הטהור ברכה מרובה בו, ברכת ה', ונעשה בו נס והדליקו ממנו שבעת ימים עד שכתשו זתים והוציאו שמן טהור.

(ב) המלחמה בחוץ. מעין זה אירע קודם גם במדינה מחוץ לבית המקדש, אנטיוכס וחילו היו עושים שמות בארץ ברשעתם ולא ידעו גבול, והיה אבל גדול לישראל בכל מושבותם, ורבים מבני ישראל לא יכלו לעמוד על נפשם, וישגו ממצות ה' ויעזבו את ברית הקודש ללכת בחוקות היונים. אך בית אחד חתום בחותם הקדושה של הכהן הגדול, בית מתתיהו הכהן הגדול ובניו היה כולו טהור על טהרת הקדש, וגאות ישראל עוד לא נשבתה בתוכו, ותצלח עליהם רוח הקנאה לישראל ולתורתו, והניפו את חרבם על הנוגש היוני, ולא הניחו אותה מידם עד שגרשו את חיל אנטיוכס מארץ ישראל.

משפחת מתתיהו לפי מספר אנשיה, לא היה בכחה לגרש מפניה את האויב, אך רוח עברי טהור כביר כחו ותעצמות עוזו, ולא בכח ולא בחיל של זרוע בשר, אך ברוח ה' אשר פעם בתוכם, העבירו את רוח הטומאה של העריצות היונית מקרב הארץ, וכיום צאת ממצרים, ותעז גם הפעם הרוח על הבשר בתת ה' גבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים ורשעים ביד צדיקים וזדים ביד עוסקי תורתך. (קובץ מאמרים עמוד ק"ד).

חדש ויצא לאור

חדושי רבנו חיים הלוי

על הרמב"ם
עם מורשת הגר"ח

• כרך ראשון •

י"ל מחדש בחוסת מכאולת ציונים. עיונים. כותרות. מקורות ומילואים

מהדורה מושקעת ומודרנית
בעריכת מכון מורשת הגר"ח לאחד הרבנים בניגיה עמומה

הוצאת מכון מורשת הגר"ח
מורשת הגר"ח

מכון מורשת הגר"ח
moreeshagrache@gmail.com

הפצה ראשית.
עם הספר "לעושי"

קטח

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרכת הרה"צ מאראד זצ"ל

אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכון דורות ישרים:

- א ת"ח וירש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן. וועט עס טוהן פאר אייער יעונה פרויאט. באנאמנות. קאנפירענשעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין. באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט. אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעגעבענע קייט. מיט כונה. במתינות. אזוי האט עס די ריכטיגע חכ.
- משריינען די נאצטע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שטיות. די שטיין בלייבט אין דעם אויוונג פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא איין דעם מהבלייבען אונטן פון מכון דורות ישרים ווערט מען ווי עס ווערט מקוים די ווערטער פון אריה"ק אויפן פאר יעדן הילד (-אנצייגען ווין הארץ צו אירשקייט). שיתפון לבו לשמים לטובה (-ס'רשעט די נאכטע מענטש). וזראת מלאים (-וועסט זיך וואונדער). מקנען עס געבען פון מעשר.

פאר פרטים רופט-טקסט מכון דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3863

צופרידענע עלטערען פון מכון דורות ישרים זאגן:

מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש. ער לערנט אנדערע ענדיגען א מסכתא.

מיין זון בעהט אויך 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת ששע.

מיין יצחק האט ארויסגעלייגט א פילטער.

איר האב נישט געהאט קיין מנוחה מאדעם נישט וויסנדיג וואס מיין בחור טוהט.

כיהאב גענוג געזען ווערן הצליחה מיט מיינע קינדער נאכטע מנדב ווין פאר מיין חברים קינד.

מכון מורשת הגר"ח
moreeshagrache@gmail.com

הפצה ראשית.
עם הספר "לעושי"

קטח